

Aussien som svensk gårdshund

Mjölksproducenten Gabbi

I denna artikelserie har svenska bönder intervjuats för att vi ska kunna ta del av deras arbete men också deras tankar och erfarenheter om hur det är att ha en aussie som arbetskamrat.

I detta nummer får vi följa Gabriella Erenhall som arbetar som lantbrukare på heltid och som idag bedriver mjölkproduktion och växtodling. På gården finns det 120 mjölkkor av rasen Svensk Låglandsboskap och till sin hjälp har hon två vallhundar av rasen australian shepherd, Azzie 11 år och Ebba 7 år.

Gårdens två vallhundar, Azzie och Ebba.

För 11 år sedan jobbade jag ihop med min dåvarande sambo på en gård som bedrev köttproduktion och redan här kom jag i kontakt med den arbetande vallhunden då det fanns en på gården. 2009 flyttade jag ihop med Kjell som är tredje generationen på gården som bedriver mjölkproduktion med växtodling. På gården finns det cirka 120 mjölkkor, mestadels Svensk Låglandsboskap (SLB), några Svensk röd och vit boskap (SRB) och även korsningar dem emellan.

Svensk röd och vit boskap, (SRB), är en av Sveriges vanligaste mjölkkoraser som ger friska hållbara djur med god mjölkproduktion. Rasen kännetecknas av dess bruna eller rödbruna grundfärg med varierande mycket vita inslag.

Svensk Låglandsboskap, SLB är en av våra vanligaste mjölkkoraser. Korna är svartvita, men en liten andel kan även vara röd vita. Rasen har ett bra lynne, det är lugna och stabila kor som dock kan vara mer känsliga än exempelvis SRB.

Hur ser dina arbetsdagar ut?

En vanlig arbetsdag börjar redan klockan 05.00 med att mjölka alla korna. Det tar ungefär fem timmar. Vid 9 tiden får jag hjälp att blanda foder och ta hand om kalvarna. Under dagen finns det olika sysslor som ska göras innan det är dags att mjölka korna igen vid 15.30.

Vad har du för hundar?

Jag har två väldigt olika australian shepherds. Azzie (Black Zone's Azzie Singing Bird) är en väldigt egen och bestämd tik som älskar sin familj men med viss skärpa i sig. Hon jobbar bara med mig och ingen

annan. Ebba (Black Zone's Peach Blossom) är motsatsen. Hon vill vara alla till lags och är mycket smidig och mjuk i vallningen. Ebba är inte en riktigt lika bra kohund som Azzie. Azzie har verkligen djurkänsla medan Ebba är mjuk och vill vänta ut korna, då har Azzie mer pondus och får korna lättare att flytta sig. Ebba kan även vår avbytare använda.

Varför köpte du en aussie?

Första gången jag såg en aussie var på en agilitytävling i Hässleholm, en blue merle tik som hette Pepsi. På den tiden hade jag en blandras och en Border collie. Jag ville ha en hund som man både kunde ha nytta av, har roligt med, utan sjukdomar och med ett trevligt lynne. 2002 köpte jag min första aussie, Asphagens Springtime Nova. Tyvärr fick hon somna in endast 5 år gammal. Nästa aussie skulle komma från arbetande linjer med bra mentalitet. Jag hittade flera trevliga uppfödare men till sist åkte vi till Örnsköldsvik och hämta hem Azzie.

Aussien som arbetshund

Hos mig driver mestadels hundarna korna till mjölket men de passar även djuren vid flytt och dylikt. Under sommarmånaderna hjälper de även till att flytta djuren in och ut från betet.

"Jag köpte mina hundar för att kunna ha nytta av de i mitt arbete.

Det blir mycket rutinjobb hemma på gården, vilket hundarna snabbt lär sig."

Jag tycker att aussien passar utmärkt som gårdshund, däremot kan det vara svårt att hitta rätt linjer som passar för arbetet. Jag är helt förälskad i aussien och ser inte några egentliga nackdelar med rasen, utan begränsningarna sitter hos oss själva.

Ebba hjälper till med gårdens 120 mjölkkor.

Det jag tycker är viktigast hos en praktiskt arbetande vallhund är att den är arbetsvillig men även att den kan ta det lugnt när det behövs. Det underlättar även om hunden är villig att samarbeta.

Hundarnas utbildning

Azzie och jag har gått några vallhundskurser ihop. Tyvärr har jag inte den tiden att lägga ner på träning för att kunna tävla i vallning. Ebba har jag tränat upp själv för att kunna klara rutinjobben på gården. Ebba kommer få ta över mer och mer då Azzie kan bäst själv och ogillar när jag lägger mig i hennes jobb.

Jag låter även hundarna spåra och träna lydnad för att stimulera de och för att det är kul. Azzie har även tävlat lydnadsklass 1 och är utställd ett fåtal gånger, med CERT som bästa resultat.

Under sommaren hjälper hundarn till att flytta djuren in och ut från betet.

Hur kan man hjälpa andra bönder att hitta rasen?

Efterfrågan på bra vallhundar är stor. Många bönder bryr sig inte om vilken ras det är, bara den kan och orkar jobba.

Tyvärr är det pressat att vara bonde i dagens samhälle, både vad gäller pengar och tid. Om man kunde sätta ut redan genomarbetade aussies på kobesättningar skulle kanske fler få upp ögonen för rasen. Godkända vallhundarna som faktiskt visar att vår ras kan är också bra reklam för rasen tycker jag.

Själv har jag bestämt att med nästa aussie börja med grunderna hemma för att sedan lämna bort unghunden periodvis till en duktig tränare, det skulle vara det bästa för både mig och hunden.